

Firmy dla ludzi, nie dla zysku właścicieli

Ireneusz Walencik 18-12-2007, ostatnia aktualizacja 19-12-2007 09:33

Przedsiębiorstwa społeczne już w Polsce działają. W ślad za nimi pojawił się postulat ustawowego uregulowania ich funkcjonowania

Takie przedsiębiorstwa prowadzą działalność gospodarczą, ale jej cel jest społeczny. Powstają nie dla zysku udziałowców, lecz by dać zatrudnienie ludziom w gorszej sytuacji społecznej, np. niepełnosprawnym, chorym psychicznie, długotrwale bezrobotnym, wychodzącym z nałogów, byłym więźniom. Takim, którym trudno znaleźć pracę gdzie indziej.

W Polsce impulsem do rozwoju tzw. ekonomii społecznej stał się finansowany przez Unię Europejską Program Inicjatywy Wspólnotowej Equal. Przy jego wsparciu powstało kilka takich przedsięwzięć pod egidą stowarzyszeń czy samorządów.

– Przedsiębiorstwo społeczne można dziś prowadzić w trzech formach: spółdzielni socjalnej, spółki z o.o. oraz działalności gospodarczej organizacji pozarządowych – mówi Izabela Rybka pracująca przy projekcie IWE „W stronę polskiego modelu gospodarki społecznej – budujemy nowy Lisków”. – Każda z nich ma jednak istotne ograniczenia.

Zdaniem Tomasza Schimanka z Akademii Rozwoju Filantropii, członka Rady Działalności Pożytku Publicznego, niedoskonałości ustawy o spółdzielniach socjalnych blokują rozwój tej formy. – Powstało ich około 130, ale większość jest słaba ekonomicznie – stwierdza. – Wynika to z przyjętych rozwiązań: spółdzielnie muszą być tworzone przez osoby od dłuższego czasu nieaktywne zawodowo i społecznie, które nie dość, że mają pracować, to jeszcze zarządzać działalnością.

Założenia ekspertów

Większość środowiska organizacji pozarządowych zaangażowanych w ideę przedsiębiorstw społecznych uważa, że odrębne ustawowe uregulowanie ułatwiłoby ich działalność. Dwóch ekspertów, prawnik prof. Hubert Izdebski oraz ekonomista prof. Jerzy Hausner, zainicjowało pracę nad projektem takiej ustawy. Przygotowali założenia do dyskusji.

Opowiadają się za możliwością zakładania wyodrębnionych przedsiębiorstw społecznych przez już istniejące organizacje czy instytucje. Mogłoby je tworzyć zarówno przedsiębiorcy, jak i organizacje pozarządowe czy samorządy terytorialne. Prowadzona przez nie działalność gospodarcza służyłaby przede wszystkim przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz integracji wykluczonych.

– Jestem raczej za statusem przedsiębiorstwa społecznego niż odrębną formą prawną – mówi Izabela Rybka. Podobnie uważa Tomasz Schimaneck. – Ustawa powinna nadawać przedsięwzięciom zorganizowanym w różnych formach specjalny status przedsiębiorstwa społecznego. Podobnie jak to jest dziś ze statusem organizacji pożytku publicznego nadawanym organizacjom pozarządowym, które spełniają kryteria ustawowe – porównuje.

Dochód wolny od podatku

Według założeń przedsiębiorstwo miałoby odrębny od założyciela majątek, własną gospodarkę finansową oraz organy. Zysk przedsiębiorstwa mógłby być przeznaczony tylko na działalność gospodarczą oraz społeczną, a nie dla założyciela ani pracowników. Ze względu na cel działania firmy społeczne powinny być obdarzone przywilejami ekonomicznymi, np. podatkowymi.

– Myślę o zwolnieniu ze składek na ZUS przez pierwsze miesiące oraz o stałym zwolnieniu z podatku osiąganego dochodu. To zwolnienie działałoby, gdyby przedsiębiorstwo wypracowało zysk, który powinien mu posłużyć do wzmocnienia działalności – przekonuje Izabela Rybka. Dodaje, że firmy społeczne muszą znaleźć miejsce na rynku, konkurując z przedsiębiorstwami komercyjnymi.

Autorzy projektu przewidują, że przedsiębiorstwa społeczne byłyby rejestrowane. Podlegałyby administracyjnemu nadzorowi, a w razie naruszenia wymogów ustawowych traciłyby przywileje finansowe.

Przykłady przedsiębiorstw społecznych

- Biłgorajskie Przedsiębiorstwo Społeczne spółka z o.o. – zatrudnia osoby długotrwale bezrobotne, byłych więźniów i alkoholików. Zajmuje się m.in. sprzątaniami parków i dróg, układaniem kostki brukowej, odśnieżaniem, prowadzi myjnię.
- Przedsiębiorstwo przy Stowarzyszeniu EKON z Warszawy – zatrudnia osoby niepełnosprawne w gospodarce odpadami i przy zbiórce surowców wtórnych.
- Garncarska Wioska w Kamionce k. Nidzicy – klaster złożony z organizacji społecznych, firm, samorządów lokalnych i osób fizycznych tworzących wspólną markę. Osoby długotrwale bezrobotne wytwarzają m.in. wyroby kowalskie i ceramiczne oraz pamiątki regionalne.

Rzeczpospolita

[Technik Administracji](#) Szukasz szkoły dla siebie? Poznaj ofertę COSINUS

[Konto Oszczędnościowe](#) Kryzys w funduszach? Oszczędzaj na koncie 6%.

[Nieruchomości Warszawa](#) Najświeższe oferty z Warszawy i okolic. Sprawdź na Maxon.pl

Żadna część jak i całość utworów zawartych w dzienniku nie może być powielana i rozpowszechniana lub dalej rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (w tym także elektroniczny lub mechaniczny lub inny albo na wszelkich polach eksploatacji) włącznie z kopiowaniem, szeroko pojętą digitalizacją, fotokopiowaniem lub kopiowaniem, w tym także zamieszczaniem w Internecie - bez pisemnej zgody PRESSPUBLICA Sp. z o.o. Jakiegokolwiek użycie lub wykorzystanie utworów w całości lub w części bez zgody PRESSPUBLICA Sp. z o.o. lub autorów z naruszeniem prawa jest zabronione pod groźbą kary i może być ścigane prawnie.